

2. Kiinteistövirasto

Kiinteistövirasto toimi kiinteistölautakunnan alaisena. Viraston päällikkönä oli varat. Pentti Lehto.

Kiinteistövirasto jakautui kanslia-, tontti-, maatalous-, metsä-, kaupunkimittaus- ja talo-osastoon.

Viraston diaariin v. 1967 merkittyjen asioiden luku oli 3 656. Näistä oli virastopäällikön asioita 288, kansliaosaston 698, tonttiosaston 1 875, maatalousosaston 55, metsäosaston 29, kaupunkimittausosaston 289 ja talo-osaston 422. Kiinteistöviraston lähettämien kirjeiden lukumäärä oli 1 234. Virastopäällikön päätösluettelon pykäläluku oli 201 ja kansliaosaston osastopäällikön päätösluettelon pykäläluku 142.

Viranhaltijat. Avoinna olleisiin virkoihin valittiin kertomusvuonna eri osastoihin seuraavat viranhaltijat:

tonttiosastoon: 27. pl:n lainoppineen avustajan virkaan John Jansson 1.5. alkaen;

kaupunkimittausosastoon: 33. pl:n kaupungingeodeetin virkaan Erkki Heikkinen 1.11. sekä 26. pl:n insinööriin virkaan Väinö Meuronen 1.4. alkaen;

maatalousosastoon: 16. pl:n maataloustyönjohtajan virkaan Reima Markula 1.11. alkaen;

talo-osastoon: 25. pl:n rakennusmestarin virkaan Kalervo Alvesalo sekä 23. pl:n alueisännöitsijän virkaan Olavi Vesanto, molemmat 16.10. alkaen, 20. pl:n apulaisisännöitsijän virkaan Simo Syrjänen 1.7. ja 8. pl:n toi-

mistoapulaisen virkaan Liisa Hilpi 1.1.1967 alkaen.

Kiinteistöviraston eri osastoista erosivat tai siirtyivät eläkkeelle seuraavat henkilöt: tonttiosastosta: lainoppinut avustaja Simo Somiska 31.3. lukien; kaupunkimittausosastosta: kaup.geod. Lauri Kärkkäinen 31.10. lukien; maatalousosastosta: maatal.työnjoht. Nils Zachrisson 31.10. lukien; metsäosastosta: metsätyönjoht. Raimo Lindén 31.10. lukien ja talo-osastosta: alueisännöits. Väinö Ahde 7.10., apulaisisännöits. Lauri Taskinen 15.2. sekä toimistonhoit. Simo Saarikoski 31.12. lukien.

Toimipaikat. Geoteknillinen toimisto muutti talossa Katariinankatu 3 sijaitsevasta huoneistosta 15.8. taloon Yrjönkatu 21:ssä. Kiinteistöviraston muut osastot toimivat samoissa paikoissa kuin edellisenäkin vuonna.

Kansliaosasto

Osaston tehtävät olivat kertomusvuonna samat kuin aikaisemminkin.

Osastossa käsiteltiin kertomusvuoden aikana 109 kauppa- ja vaihtokirjaa, 196 maanvuokrasopimusta ja 292 niihin tehtyä muutosta, 17 huoneenvuokrasopimusta, 29 lainasopimusta, 113 muuta sopimusta, 73 vuokraoikeuden siirtoa sekä 407 lainhuudatus- ja kiinnitysasiaa. Asiakkaille annettiin 374 hallinto-oikeustodistusta ja 135 vuokrasopimus-

jäljennöstä. Rakennuslain mukaisia korvauksia suoritettiin 229 tapauksessa.

Kertomusvuonna lähetettiin 646 kirjettä.

Kansliaosaston yhteydessä toimivaan kiinteistöluetteloon tehtiin seuraavat kaupungin kiinteää käyttöomaisuutta koskevat, kirjanpidolliset sekä niihin välittömästi liittyvät kartastolliset muutokset: ostoja kaupungin alueella 56 ja ulkokuntien alueella 7, vaihtoja vastaavasti 13 ja 1 sekä myyntejä 18 ja 1. Kaupungin omistama maa-alue lisääntyi täten 101.6 ha ja vesialue 56.2 ha kaupunkialueella sekä ulkokuntien alueella vastaavasti 374.2 ha ja 2.6 ha. Maa-alueen vähennys kaupunkialueella oli 4.3 ha ja ulkokuntien alueella 45.2 ha. Tonttien vuokrauksia merkittiin 167 ja vuokra-ajan pidennyksiä 30, varauksia 27 ja ryhmäsiirtoja 185, 32 rakennuslain mukaista korvausta ja 254 yleisten alueiden mittausta.

Rakennuksia siirtyi kaupungin omistukseen joko ostojen, vaihtojen tai luovutusten yhteydessä 65 ja vastaavasti puretuiksi ilmoitettiin 82 rakennusta tai rakennelmaa. Kaupungin suorittamia rakennuskustannuksia rakennusviraston talorakennusosasto ilmoitti kiinteistöluettelolle tilinpäätöstä varten 74 mmk:n arvosta, katurakennusosaston vastaava ilmoitus nousi 11.5 mmk:aan. Lisäksi kirjattiin kunkin hallintokunnan itsensä ilmoittamat perusparannusluontoiset omiin kiinteistöihin kohdistuneet kustannukset.

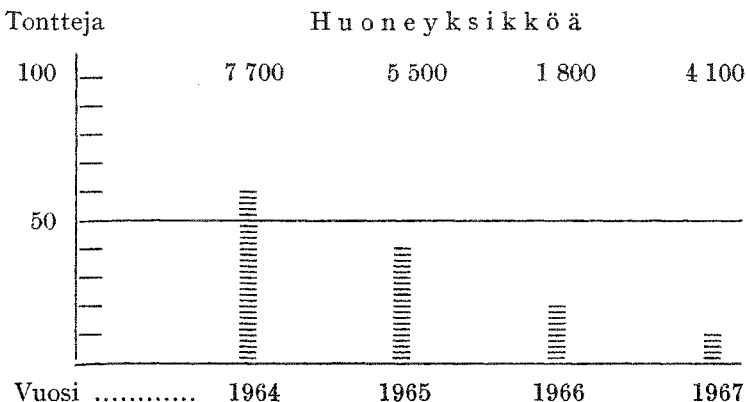
Kantaomaisuuden tilinpäätöstä varten jä-

tettiin rahatoimistolle ilmoitukset eri hallintokuntien omaisuuden arvoissa ja ryhmityksessä tapahtuneista muutoksista. V:n 1968 talousarviota varten laskettiin eri hallintokuntien kiinteän käyttöomaisuuden korot ja vuosipoistot. Lisäksi toimitettiin erilaisia tilastoja ja yhteenvetoja kaupunginhallitukselle, kiinteistölautakunnalle, tilastotoimistolle ym. Omaan diaariin merkittiin 880 kirjelmää.

Kiinteistöluettelon toiminnan rationalisointiin tähtäävää tutkimustyötä suoritettiin järjestelytoimiston myötävaikutuksella. Lähimpänä tavoitteena oli kortiston nykyaikaistaminen ja siihen liittyvä tietojen nopea saanti eri tarkoituksia varten.

Tonttiosasto

Tonttien luovutus. Kaupungin omistamien alueiden tultua rakennetuiksi on asuntotontteja luovutettu rakennettaviksi ainoastaan seitsemän. Rakennusoikeudeltaan mainitut tontit, joista useimmat luovutettiin kaupungin omaan asuntotuotantoon, edustivat kuitenkin yli 4 000 huoneyksikköä. Luovutetut tontit sijaitsivat Jakomäessä ja Kontulassa. Oheisesta piirroksesta ilmenevät myös edellisinä vuosina vuokrattujen tonttien lukumäärät ja rakennusoikeudet. Asuntotontteja varattiin ainoastaan kaupungin omaa rakennustoimintaa varten.

2. Kiinteistövirasto

Muita tontteja ja alueita esitettiin luovutettavaksi seuraavasti (suluissa edellisen vuoden luvut):

Teollisuus- ja pienteollisuustontit... ¹⁾	66	(27)
Liiketontit	1	(4)
Autopaikoitustontit	8	(3)
Huolto- ja jakeluasematontit	2	(1)
Koulutontit	2	(2)
Opiskelija-asuntolatontit	—	(2)

Alueiden ja rakennusten ostaminen. Kaupungille esitettiin hankittavaksi 46 (58) tilaa sekä 50 (36) määrääalaa. Vuokrasuhteen purkamisen yhteydessä tehtiin esitys 20:n (19) vuokra-alueella sijaitsevan rakennuksen ostamisesta kaupungille. Esitettiin suoritettavaksi 11 (20) aluevaihtoa. Hylättyjen myyntitarjousten lukumäärä oli 43.

Muita asioita. Vuokraoikeuksia ehdotettiin jatkettavaksi 39:n (38) ja irtisanottavaksi 51 (38) tontin ja alueen osalta. Luvan myöntämisiä esitettiin 193 (238), joista suurin osa koski kaupungin omistaman maan käyttämistä erilaisiin tarkoituksiin, kuten kilpailujen, ulkoilmatilaisuuksien, näyttelyjen järjestämiseen jne.

Pienteollisuuden kohdalla oli kertomusvuonna erityisen selvästi havaittavissa rahamarkkinoiden kireys. Koska luotonsaantimahdollisuudet olivat heikot, joutui 56 pienyrittäjää eli 70 % niistä, joille oli kertomusvuonna tai sitä edellisenä vuonna vuokrattu tontti, luopumaan rakentamisesta. Osasyynä oli lisäksi se, että ko. tontit olivat heikkopohjaisia, mikä olisi nostanut rakennuskustannuksia. Luopumisista johtuen jäi kertomusvuonna vuokraamatta n. 50 luovutuskelpoista tonttia. Kysyntä kuitenkin jatkui, joten varsinaista tonttireserviä ei muodostunut. Uudenpellon, Mäkelän ja Vallilan metsän lopetettavilla varastoalueilla oli edelleen n. 100 pienyrittäjää, joille mm. olisi pyrittävä osoittamaan uudet tontit.

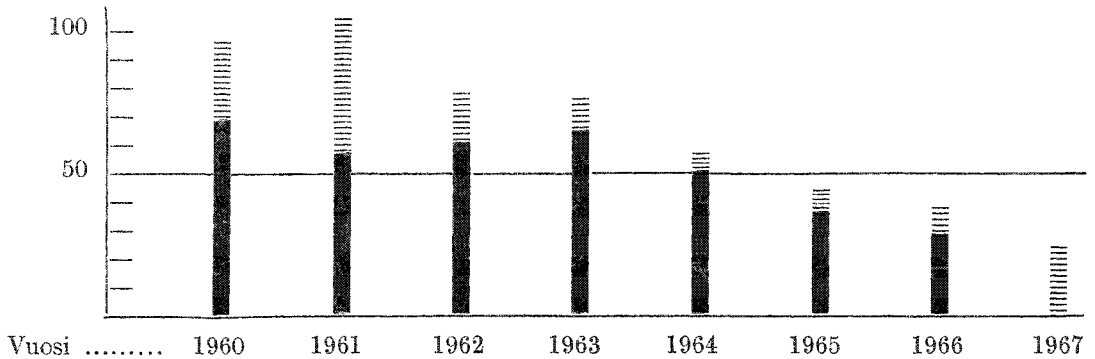
Kolmivuotiskatselmuksissa tarkastettiin n. 1 200 kohdetta. Lisäksi suoritettiin rakennus- ja aitaamisvelvollisuuden täyttämisen valvontaa sekä valvottiin asuntotonteilla olevien rakennusten osakkaiden asumista huoneistoissaan. Kaupungin omistamia rakentamattomia tontteja ja alueita siistittiin. Mainittakoon, että tonttiosaston toimesta vietiin Tattarisuon varastoalueelle 197 (225) romuautoa, joista 79 (47) lunastettiin takaisin. Esitettiin myönnettäväksi erilaisia lykkäyksiä, jotka koskivat vuokrasopimuksen allekirjoittamisajan pidennystä sekä maksunlykkäyksiä ym. Kunnallisteknillisiä töitä varten tarvittavia työluopia ja haltuunottoilupia hankittiin yhteensä 389 (390). Katualueiden haltuunottamisesta lähetettiin maanomistajille 3 (10) rakennusasetuksen 92 §:n mukaista ilmoitusta. Rakennuslain 74 §:n 1 momentin mukaisia korvauksia suoritettiin yht. 226 (164) maanomistajalle ja saman lain 71 §:n 2 mom:n mukaisia korvauksia 20 (21) maanomistajalle. Kaupunginhallitukselle toimitettiin lausuntoja jätevesien johtamisesta 71 (79), vesi- ja viemärijohtojen rakentamisesta kaupungin maalla 32 (50) sekä tiekuntia koskevista asioista 8 (15). Haltuunotto- ja työluopien saamiseksi lähetettiin 305 (356) kirjettä, ja 88 (27) kadun ja yleisen alueen mitaukset pantiin vireille.

Tonttiosaston päällikön päätösluettelossa hyväksyttiin 22 (29) muutospirustusta, vuokrattiin 36 (44) tilapäisvarastoaluetta ja irtisanottiin 18 (15) mainittujen alueiden vuokraoikeuksia. Vuokraoikeuden siirtoja merkittiin 59 (65). Juhannuskokkojen polttamiseen ja ilotulitusten järjestämiseen myönnettiin 19 (22) lupaa.

Omakotitoimisto. Edellisenä vuonna jätettyjen hakemusten perusteella asuntohallitus myönsi 29 uutta omakotilainaa, joiden lainoitus pantiin alulle. Uusia laina-anomuksia vastaanotettiin, tarkastettiin ja toimitettiin asuntohallitukselle kaikkiaan 28. Määrässä on havaittavissa jatkuvaa alenemista, kuten oheisesta kuviosta ilmenee.

¹⁾ Näistä n. puolet peruutettiin.

Pilari ilmaisee kunakin vuonna asuntohallitukselle (Aravalle) toimitettujen laina-anomusten määrän ja pilarin tummennettu osa näistä hyväksytyt laina-anomukset.

Vuoden aikana suoritettiin 350 (375) rekisteröityä tarkastusta, joista suurin osa koski lainoitettujen rakennusten arviointeja. Käsiteltiin ja toimitettiin asuntohallitukselle lisälaina-anomuksia, muutospirustuksia sekä lainansiirtoanomuksia sekä tammi- ja heinäkuussa ilmoitukset rakenteilla olevien rakennusten rakennusvaiheista. Valvottiin omakotialueita, mikä tapahtui osittain kolmivuotiskatselmusten yhteydessä. Edellisen vuoden rakennuksista laadittiin tilasto sekä annettiin erilaista neuvontaa. Lisäksi suoritettiin kaikkiaan 192 arviointia myyntitarjousten ja lunastusten yhteydessä myytävistä rakennuksista ja teknillisistä laitteista.

Siirtolapuutarhatoimisto. Toimiston henkilökunta harjoitti puutarhaneuvontaa ja kursitoimintaa siirtolapuutarhoissa ja omakotialueilla. Siirtolapuutarhoissa hoidettiin yleiset istutukset, tiet ja kentät sekä valvottiin palstojen hoitoa ja yleistä järjestystä. Toimistossa laadittiin seitsemän istutussuunnitelmaa asuntotuotantotoimiston toimesta rakennettujen talojen pihamaita varten. Suunnitelmista kertyi tuloja 2 100 mk. Siirtolapuutarhamajojen piirustuksista perittiin 36 mk. Puutarhapalstojen vuokrat tuottivat n. 160 000 mk ja viljelyspalstojen vuokrat n. 16 000 mk. Vuokraoikeuden siirtoja merkittiin 178. Kesäkauden aikana puutarhoissa oli

14 työntekijää, joille maksetut palkat olivat yht. 43 496 mk. Salaojien, salaojakaivojen ja vesijohtoverkoston korjaustöitä suoritettiin laskutustöinä. Kahdessa siirtolapuutarhassa uusittiin teiden nimikilvet ja kahteen puutarhaan hankittiin uudet keinut. Siirtolapuutarhoissa vietti kesää n. 3 500 lasta, joten kentät niillä olevine rakenteineen olivat runsaassa käytössä. Vuoden lopussa päättyivät kaikkien siirtolapuutarhapalstojen vuokrasopimukset. Näiden mukaan entisillä vuokraajilla oli vuokra-ajan päättyessä etuoikeus saada palstat uudelleen vuokralle kaupungin määräämin ehdoin. Uusiin vuokrasopimuksiin, jotka tehtiin yleensä yhdeksäksi vuodeksi, tehtiin joitakin muutoksia, jotka koskivat palstojen viljelyksiä ja jätteiden käsittelyä. Entiset vuokraajat olivat yleensä halukkaita uusimaan sopimuksensa.

Yhteenveto tuloista ja menoista:

Tulot	mk
Tonttien ja alueiden vuokrat ...	14 829 070
Siirtolapuutarhojen maanvuokrat ym. tulot	177 646
Menot tonttiosaston tileiltä olivat yhteensä	859 754

Maatalousosasto

Henkilökunta. Virkasuhteessa olevan henkilökunnan lukumäärä maatalousosastolla oli vuoden lopussa 8. Lisäksi osaston palveluksessa oli 2 kuukausipalkkaista apulaisyönjohtajaa sekä maatilatalouden yleisissä töissä tuntipalkalla olevia maataloustyöntekijöitä. Näiden lukumäärä vaihteli vuoden ajoista riippuen 13—54 henkilöön.

Toiminta ja maa-alueiden määrä. Kertomusvuonna maatalousosasto on sille kuuluvien tehtävien mukaisesti hoitanut kiinteistölautakunnan alaisten maatilojen ja muiden viljelysalueiden maatalouden.

Kiinteistölautakunnalle esiteltiin 33 asiaa ja maatalous- ja metsäjaostolle 24 asiaa. Toimistotehtävissä tapahtui muutosta edellisiin vuosiin verrattuna sikäli, että maatalouskirjanpidon hoito kaupunginhallituksen 20.4. tekemän päätöksen mukaisesti siirrettiin 1.6. lukien rahatoimistolta maatalousosaston hoidettavaksi.

Kertomusvuonna oli osaston hoidossa ja valvonnassa maa-alueita kaikkiaan 1 310 ha. Määrä on 1.6 % pienempi kuin kahtena edellisena vuotena.

Maatilat. Omassa viljelyksessä oli kaikkiaan 768 ha peltoa, mikä jakaantui kaupungin alueella sijaitsevien Fallkullan, Haltialan, Pukinmäen ja Tuomarinkylän tilojen kesken. Pinta-alan vähennys edelliseen vuoteen verrattuna oli 9 %.

Vuoden aikana suoritettiin seuraavat toimenpiteet maataloustoiminnan kannattavuuden parantamiseksi: kotieläintalous lopetettiin lypsykarjan ja hevosten samoin kuin sikojenkin osalta kokonaan; peltoviljelyssä luovuttiin paljon ihmistyötä vaativista tuo-

tantoaloista, kuten perunan ja juurikasvien viljelystä ja siirryttiin entistä laajempaan viljanviljelyyn samalla kun viljelyteknillisiä toimenpiteitä tehostettiin mm. ottamalla käyttöön uusia tehokkaita koneita.

Kokonaispeltoalan käyttö v. 1967 ja 1966 oli seuraava:

	1967 ha	1966 ha
Leipävilja	377	344
Ruis	41	35
Syysvehnä	91	83
Kevätvehnä	245	226
Muu viljely	333	414
Ohra	77	109
Kaura	114	146
Heinä	142	142
Muut viljelyskasvit	—	17
Peltolaidun	17	23
Kesanto	41	63
Yhteensä oma viljely	768	844

Kertomusvuonna oli rukiin ja vehnän viljelyala 49 % peltoalasta vastaavan luvun oltua 41 % v. 1966. Rehuviljan osuus oli supistunut edelliseen vuoteen verrattuna.

Talvikausi 1966/67 oli syysviljojen oraitten talvehtimiselle poikkeuksellisen suotuisa. Vahingollisia tekijöitä, kuten talvituhosienet, rouste, seisova vesi, suuret säävaihtelut tms., ei esiintynyt juuri lainkaan. Kevään ja alkukesän sääsuhteet olivat edulliset myös kevätiljoille, kuten ne olivat syysviljoillekin. Myöhemmin vallinnut ankara poutakausi tosin paikoitellen haittasi kevätiljakasvustoja. Korjuuajan sääsuhteet olivat yleisesti suotuisat.

Satomäärät olivat:

	Kokonaissato tn		Keskim. 1962—1966	Hehtaarisato kg		Keskim. 1962—1966
	1967	1966		1967	1966	
Ruis	101.8	52.9	97.9	2 513	1 525	2 234
Syysvehnä	376.7	175.0	199.3	4 128	2 102	2 356
Kevätvehnä	667.5	415.7	437.1	2 722	1 839	1 667
Leipävilja yhteensä	1 146.0	643.6	734.3	—	—	—
Ohra	202.7	252.6	258.5	2 629	2 314	2 317
Kaura	284.3	316.1	313.9	2 500	2 167	2 038
Viljasato kaikkiaan	1 633.0	1 212.3	1 306.7	—	—	—
Peltoheinä	456.7	419.0	574.5	3 247	3 407	4 078

Keskimääräiset hehtaarisadot olivat kertomusvuonna kaikkien viljalajien osalta korkeammat kuin v. 1966 ja keskimäärin v. 1962—1966. Saatu sato oli laadullisesti kauttaaltaan hyvää, mistä johtuen jäteviljan määrä jäi vähäiseksi.

Siemenviljan sopimusviljelykset edustivat 49.7 % kevätilja-alueiden pinta-alasta. Siemenkauppaa varten kunnostetusta viljasadosta tarkastutettiin valtion siementarkastuslaitoksessa yht. 78 näytettä. Kauppa-, laatu- tai valiosiemenenä myytiin ruista ja syysvehnää yhteensä 138 tn, kevätehnää 164 tn, ohraa 82 tn ja kauraa 226 tn eli kaikkiaan 610 tn viljaa.

Salaojitukset käsittävät yhteensä 14 ha peltoa. Vuoden lopussa oli salaojitettujen alueiden määrä kaikkiaan 480 ha. Viemäreiden ja valtaojien perkaus- ja kaivutöitä suoritettiin konetyönä pohjoisissa kaupunginosissa yht. 5 900 m:n pituudelta.

Kertomusvuoden aikana korjattiin ja uusittiin pihavalaistusta maatilojen talouskeskuksissa. Maatilojen toimesta purettiin useita vanhoja latoja tai muita talousrakennuksia.

Tilojen sivuansiotöistä voidaan mainita lumen auraustyöt.

Entisiltä peltomailta rakennustoiminnan vuoksi v. 1967 poistetun mullan määrä oli arviolta 42 000 m³. Multa luovutettiin raken-

nusvirastolle pääasiassa puisto-osaston käyttöön.

Vuokratalous. Vuokralle annettujen pelto-alueiden määrä oli kaikkiaan 542 ha vastaavan luvun oltua edellisenä vuonna 487. Kertomusvuonna olivat Talosaaren pellot uusina alueina vuokraviljelyksessä. Vuokra- maista oli kaupungin hallinnollisella alueella 354 ha ja ulkokuntien alueilla 188 ha. Vuokrasopimusten luku kertomusvuoden lopussa oli 50 ja niihin sisältyvien alueiden määrä yhteensä 528 ha. Kuudessa tapauksessa sopimukseen sisältyi asuin- ja talousrakennusten käyttöoikeus. Tilapäisesti viljelyskaudeksi 1967 vuokrattujen peltoalueiden yhteispinta-ala oli 14 ha. Tilapäisvuokrauksiin kuului palstojen vuokraus mm. tilojen henkilökunnalle.

Vuokratilojen rakennusten lisäksi oli osaston hoidossa kertomusvuonna 34 asuinrakennusta tarpeellisine ulkorakennuksineen huoneistojen luvun ollessa yhteensä 82. Huomat- tavin pääomavaroilla suoritettu asuinrakennusten korjaustyö koski Fallkullan päärakennusta, jossa keskuslämmitys muutettiin öljylämmitteiseksi ja jossa suoritettiin erinäisiä muita perusparannustöitä. Vuosikorjausmäärärahoja käyttäen tehtiin työsuhteasunnoissa tarpeellisia korjaustöitä.

Yhteenveto tuloista ja menoista. Kertomus-

2. Kiinteistövirasto

vuoden talousarviossa oli maatalousosaston varsinaisiin menoihin merkitty 1 314 765 mk. Lisämäärärahoja myönnettiin 11 460 mk. Määrärahoja käytettiin 1 046 228 mk, joten säästöksi jäi 279 997 mk. Varsinaisiin menoihin kiinteistöviraston osastojen yhteisiä menoja varten oli maatalousosaston vastattaville tileille merkitty 37 500 mk. Näistä määrärahoista käytettiin erinäisten kaupungin alueella olevien teiden kunnossapitoon 4 122 mk sekä erinäisten kaupungin alueella olevien isännättömien valtaojien perkaukseen 3 331 mk eli yht. 7 453 mk. Pääomamenot olivat tilien mukaan seuraavat: salaojitustyöt 7 595 mk, käyttökaluston hankinta 13 139 mk ja Fallkullan päärakennuksen korjaustyöt 58 132 mk eli yht. 78 866 mk.

Tuloja oli talousarvioon merkitty 1 193 000 mk. Tilien mukaan tuloja kertyi peltoviljelyksestä 1 127 632 mk, karjataloudesta 183 906 mk, maiden vuokrista 67 315 mk, rakennusten vuokrista 79 399 mk ja sekalaisia tuloja 210 196 mk eli yht. 1 668 448 mk.

Maatalousosaston tulojen ja menojen erotuksena muodostui ylijäämää 622 220 mk (ed. v. 138 864 mk).

Metsäosasto

Metsien moninaiskäyttö. Ulkomailta meille tullut käsite, metsien moninaiskäyttö, on parina viime vuotena ollut yleisen kiinnostuksen kohteena. Kiinnitetään huomiota siihen, että meilläkin metsillä on tärkeitä käyttömuotoja metsätaloudellisen käytön lisäksi ja että tulevaisuudessa nämä muut käyttömuodot tulevat yhä tärkeämmiksi. Metsien käsittelyssä tulisi ottaa huomioon nämä muutkin käyttömuodot.

Kaupungin omistamien metsien osalta on metsäosaston perustaminen v. 1944 tässä suhteessa ollut käänteentekevä. Osasto lienee perustettu metsien taloudellisen käytön tehostamiseksi. Tämän tavoitteen saavuttamisen lisäksi jo alusta alkaen tärkeänä pyrki-

myksenä oli käsitellä metsiä ja muuta puustoa niin, että niiden merkitys kaupunkilaisten viihtyisyydelle kasvaisi.

Nykyisin metsien monipuolisen käytön ja siinä mm. maisemanhoidollisten tavoitteiden ja metsien viihtyisyyden huomioonoton katsotaan jo kuuluvan varsin huomattavalle osalle metsänomistajista ja koskevan laajoja, eri osissa maata olevia metsäalueita. Helsingin osalta kaupunkilaisten viihtyisyyteen vaikuttavat päämäärät ovat menneet metsätaloudellisten edelle.

Metsäalueiden määrä. Useiden tärkeiden kunnallisten tehtäviensä suorittamista varten Helsingin kaupungille on tarpeellista omistaa maata. Pitkäaikainen kokemus on osoittanut, että kaupungille on edullista pyrkiä ostamaan maata jo ennen kuin alue on joutunut voimaperäisen maankäytön piiriin. V:n 1968—1977 taloussuunnitelmassa on esitetty, että kaupungin tulisi hankkia vuosittain n. 700 ha maata.

Toisen maailmansodan jälkeen merkittävä maanhankinta alkoi vasta v. 1961. Vuosina 1964—1967 maanhankinta on jälleen ollut suhteellisen vähäistä, 400—550 ha vuodessa.

Huomattavin metsämaiden osto kertomusvuoden aikana oli kahden, yhteensä n. 255 ha:n metsäalueen osto Punion tilasta. Lisäksi ostettiin kolme 30—40 ha:n maa-aluetta.

Metsäosaston hoidossa olevien metsämaiden määrä on nyt n. 7 800 ha. Tästä valtaosa on helsinkiläisten ulkoilualueina. Osa on rakennettujen alueiden välittömässä läheisyydessä olevia puistoja ja vapaa-alueita, osa on varattu erikoistarkoituksiin, kuten hiekanottoa varten ja osa maareservin tulevia tarpeita varten.

Taloudellisia näkökohtia. Helsingissä on metsätöihin saatavissa vain niukalti ammattitaitoista työvoimaa. Kertomusvuoden aikana nämä hankaludet olivat tavallista pienemmät. Metsätyövoiman palkkaus seurasi yleistä palkkakehitystä. Poikkeuksellisen kovana ja vaikeissa olosuhteissa suoritetta-

vana työnä metsätyöt Helsingin olosuhteissa tyydyttävät vain harvoja työntekijöitä.

Puutavaran hinnat olivat kertomusvuoden aikana suhteellisen alhaiset. Myös v:n 1966 hinnat olivat edellisten vuosien hintoja alemmat. Alhaisten hintojen vuoksi metsäsoston rajoitti sellaisten metsätaloudellisten hakkuiden suoritusta, jotka eivät olleet kiireellisiä. Kaupungin rakentamisen ja metsänhoitotöiden edellyttämät hakkuut kuitenkin jatkuivat. Hankintapuiden määrä jäi n. kolmannesta pienemmäksi kuin muutamana edellisenä vuotena. Järeän puun hankintana luovutettu määrä ei ollut puoltakaan kahden edellisen vuoden määrästä. Pystykauppojen perusteella luovutettujen puutavaroiden määrä jäi murto-osaan muutaman edellisen vuoden luovutusmäärästä.

Melkein kaikki havutukit myytiin Riihimäen Saha Oy:lle, paperipuut pääasiassa Ahlström Oy:lle ja halot pääasiassa kaupungin puutavara- ja polttoainetoimistolle.

Muutamasta viime vuodesta poiketen metsäsoston hoidossa olevista kaupungin omistamista sorakuopista ei luovutettu soraa tai hiekkaa kaupungin käyttöön kuin nimeksi. Tämäkin voi osittain johtua rakennustoiminnan lamakaudesta. Sellaisena aikana kaupungin työmaille tarvittava sora ja hiekka on saatavissa työmaalle tuotuna edullisemmin kuin kiihkeän rakentamisen kausina. Tällöin kaupungilla ehkä ei ole etua omien sorakuoppien käytöstä.

Kehittämisen tarve. Useastakin syystä kaupunkilaisten viheralueiden tarve on nopeasti kasvanut ja eräissä suhteissa muuttanut luonnettaan. Tämän työpiirin kentällä suoritettavat toteutustehtävät kuuluvat nyt lähinnä seuraaville kaupungin elimille: rakennusviraston puisto-osasto, urheilu- ja ulkoiluviraston ulkoiluosasto, kiinteistöviraston metsäsosto ja eräiltä osin myös maatalousosasto. Nopeasti ja monipuolisena kehittynyt tarve on vaatinut kehittämään uusia elimiä ja osittain muuttanut niiden tehtäviä. Kehityksen jatkuminen ja tehtävien kasvaminen tällä

alalla näyttävät ilmeiseltä. Huomio kiintyy kuitenkin näiden tehtävien hoidon hajanaisuuteen. Töiden onnistumisen yhtenä olennaisena edellytyksenä on eri virastoihin kuuluvien »viherosastojen» kiinteä ja tuloksellinen yhteistoiminta. Yhteistoiminta on nyt ollut hyvä.

Kuten jo mainittiin, luonnon ja maiseman hoitotehtävät ovat osittain muuttaneet metsäsoston toimintaa. Metsätalous muodostaa vain osan työkentästä. Kaupunkilaisten toivomukset viheralueiden siisteyden ja maisemien hoidon osalta ovat jo saaneet kiinteämpiäkin muotoja ja johtaneet näitä asioita koskeviin tutkimuksiin ja kaupunginhallituksen antamiin tehtäviin.

Näiden tehtävien suorittamiseksi metsäsoston on kiinnitettävä erikoista huomiota lumettomana vuodenaikana suoritettaviin raivauksiin, perkauksiin ja siivouksiin. Ennen käytetyn talvisen kausityövoiman sijasta tarvitaan ympärivuotista ammattityövoimaa ja kesällä aputyövoimaa, joka voi olla ammattitaidotontakin.

Talvikausina liikkuvan hakkuutyövoiman ja hevosmiesten miltei hävittyä Helsingin alueelta joudutaan kehittämään koneiden käyttöä, hankkimaan asuntoja vakinaiselle työvoimalle sekä käyttämään asuntovaunuja erillisten, asunnoista kauempana olevien työmaiden työvoiman majoittamiseen.

Nykyisen Leppävaaran työkeskuksen sijalle rakennettavan uuden työkeskuksen tarve on muodostunut ajankohtaiseksi. Osaston toimintakyky eräiden tehtävien osalta uhkaa muodostua vaillinaiseksi, ellei suunnitelma toteudu kymmenvuotissuunnitelmassa edellytetyllä tavalla.

Tilastotietoja. Seuraavassa esitettävät luvut koskevat kaupungin omistamia metsiä Tervalammen työlaitoksen n. 552 ha lukuun ottamatta. Nämäkin metsät ovat olleet metsäsoston hoidossa, mutta laitos suorittaa itse hakkuut ja saa tulot metsästä.

Vuoden 1967 aikana on kaupungin metsistä luovutettu metsäsoston hakkuuttamina

2. Kiinteistövirasto

(hankintana) eri puutavaralajeja seuraavasta asetelmasta ilmenevät määrät (vertailun

vuoksi on merkitty vastaavat luvut myös kahdelta edelliseltä vuodelta):

	1967	1966	1965
Havutukkeja	46 140 j ³	80 490 j ³	110 710 j ³
Koivutukkeja	1 390 »	1 500 »	2 840 »
Paaluja	80 kpl	6 760 kpl	1 950 kpl
Tukipuita ym.	600 »	1 740 »	1 440 »
Paperipuita	6 560 m ³	7 880 m ³	9 000 m ³
Halkoja	4 770 »	5 730 »	7 060 »

Vuosina 1965 ja 1966 tukkien, paalujen ja paperipuiden luovutusmäärät olivat suuremmat kuin aikaisemmin, luovutettujen halkojen määrä sen sijaan oli pienempi. Edellä esitetyistä syistä luovutusmäärät kertomusvuonna ovat olleet entisiä määriä olennaisesti pienemmät. Hoitohakkuissa saatavien halkojen ja paperipuiden osalta vähennys on selvä, mutta ei romahdusmainen. Kuutioyksikköä kohden eniten puhdasta tuloa antavan järeän puun osalta luovutusmäärien supistuminen on suurin.

Markkinatilanteesta johtuen hakkuut ulko-

tiloilla supistuivat varsin vähiin. Tähän liittyen pystykauppojen perusteella luovutettiin vain melko vähäiset puumäärät. V. 1965 ja 1966 vastaavat luovutukset olivat poikkeuksellisen suuret. Kertomusvuonna luovutettiin pystykaupoin seuraavat puutavaramäärät: havutukkeja 7 400 (ed. v. 25 580) j³, peitepölkkyjä ym. 270 (383) kpl, paperipuuta 260 (3 270) pm³ ja halkoja 140 (5 032) pm³.

Metsäosaston tulot ja menot kertomusvuoden aikana ja vastaavat luvut kahdelta edelliseltä vuodelta olivat seuraavat:

	1967 mk	1966 mk	1965 mk
Metsätuotteiden myynti	379 352	590 133	737 478
Vuokrat ja lupamaksut	19 991	18 210	17 019
Muut tulot	1 625	154 653	33 002
Tulot yhteensä	400 968	762 996	787 499
Menot yhteensä	670 736	607 404	592 792
Tulojen ja menojen erotus	—269 768	+155 592	+194 707

Kuten edellä on jo mainittu, pidettiin puutavaran jatkuvaa myyntitulosta tärkeämpänä kuin huonoin yksikköhinnoin saavutettavaa talousvuoden parempaa myyntitulosta. Pääasiassa tästä johtuen, mutta osaksi myös hiekan myynnin keskeytyksestä ja kehityksen tuloksena metsäosastolle asetettujen uusien, tuloa tuottamattomien työtehtävien laajentumisesta johtuen osaston taloudellinen tulos romahti kertomusvuoden aikana. Osaston menot ovat olleet tuloja suuremmat viimeksi v. 1952.

Kaupunkimittausosasto

Henkilökunta. Virkasuhteessa olevan henkilökunnan lisäksi oli osaston palveluksessa työsopimussuhteessa kartanvalmistamon päällikkö, 2 katukorvausteknikkoa, kartta-valokuvausteknikko, 7 mittausmekanikkoo, karttateknikko, 3 kartografia, 4 työnjohtajaa, 3 varastonhoitajaa, kanslisti, 6 toimisto-apulaista, 23 piirtäjää, 2 muovikopistia, 4 valokopistia, 2 lähettäjä ja 4 mittausmiestä. Kuukausipalkkaisen henkilökunnan lukumäärä

oli vuoden lopussa 131. Osastossa oli lisäksi työsopimussuhteessa tuntipalkalla olevia mittaustumiehiä, autonkuljettajia, mittaustumiehiä ja harjoittelijoita. Näiden lukumäärä vaihteli vuodenajasta ja suoritettavien töiden määrästä riippuen 33—50 mieheen.

Teknillisiä välineitä koskevat asiat. Kenttämittauskalustoa on täydennetty hankkimalla osastolle mm. teodoliitti, vaaituskoje ja tähysmasto. Mittausryhmien käyttöön on hankittu uusi auto. Kaupungin omistamia autoja on siten ollut osaston käytössä 10. Virkajoihin on käytetty 10:tä osaston henkilökunnan omistamaa autoa. Kartografisia töitä varten on hankittu valojäljennöskoje ja kameran valotussäätäjä.

Maastomittaus, kiinteistönmuodostus ja rakennustoiminnan valvontaan liittyvät tehtävät. Kaupungin kiintopisteverkon täydentämiseksi suoritettiin suurmonikulmiomittauksia Vuosaaren eteläpuolisella saarialueella sekä Kantakaupungin alueella.

Näiden laskutoimitukset ja tasoitukset suoritettiin ulkopuolisella tietojenkäsittelykoneella. Muut kartoitukseen ja asemakaavan toteuttamiseen liittyvät geodeettiset laskut on lähes kokonaisuudessaan suoritettu edellisen vuoden lopussa osastolle hankitulla pienotietokoneella. Monikulmioverkkoa on lisätty ja täydennetty mm. Lauttasaaressa, Etelä-Kaarelassa, Siltämäessä, Puistolassa ja Laajasalossa. Oulunkylän ja Pakilan alueella on suoritettu fotogrammetrinen runkopisteverkon täydentäminen, jossa on määritetty n. 200 monikulmiopisteisiin verrattavaa kiintopistettä. Tämän aineiston avulla tulee Tuusulan moottoritien kartoitus kaavaan 1:500 suoritettavaksi ilmakuvakartoituksena. Kunnallisteknillisiä töitä varten on laadittu katusuunnittelukarttoja. Katujen maastoon merkitsemistä suoritettiin pääasiassa Pakilassa, Pukinmäessä, Tapanilassa, Kontulassa, Laajasalossa ja Mellunmäessä. Maanalaisten johtojen yhdistelmäkartan laatimista varten jatkettiin johtoihin liittyvien maanpäällisten rakenteiden kartoitusta Kantakaupungin

alueella. Asuntotuotantotoimiston tilauksesta on suoritettu Laajasalossa uuden kerrostaloalueen pintavaaitus.

Arkistovalokuvausta jatkettiin suorittamalla mittaustoimitusten asiakirjojen kuvausta.

Osaston suorittamat yleisimmät tehtävät olivat määrältään: kolmio- ja suurmonikulmiopisteitä määritettiin 43, monikulmiopisteitä määritettiin 790 ja korkeuskiintopisteitä 330, pintavaaitusta suoritettiin 23 ha:n alalta, katulinjoja merkittiin maastoon 34 km, kalliosuojia ja tunneleita kartoitettiin 3.1 km:n alalta, rajannäyttöjä suoritettiin 88 ja korkeusaseman näyttöjä 926, rakennuspaikkoja merkittiin maastoon 578, sijaintikatselmuksia suoritettiin 744, tonttijakoehdotuksia laadittiin 93, tontinmittauksia suoritettiin 305, rasi-tetoimituksia 23 ja yleisen alueen mittauksia 108, täydennettyjä tonttikarttoja laadittiin 1 575 sekä karttoja pääasiassa rakennuslupia varten 1 175, todistuksia ja otteita asiakirjoista annettiin 2 855 sekä pöytäkirjan jäljennöksiä 1 500.

Katukorvausasiat. Kertomusvuonna esitettiin rakennuslain mukaisia kadun ja viemärin rakentamiskorvauksia perittäväksi 3 592 907 mk, mikä jakaantui 576 tontin omistajan kesken. Kyseisiä korvauksia saatiin kertomusvuoden aikana 2 505 961 mk. Tähän summaan sisältyi myös v. 1963—1966 maksuunpantujen rakennuslain mukaisten kadun ja viemärilaitoksen rakentamiskorvausten vuotuismaksuja.

Asemakaavalain mukaisia katumaakorvauksia ehdotettiin perittäväksi 46 tontin osalta korvaussumman oltua kaikkiaan 209 083 mk.

Rakennuslain mukaisissa katualuekorvausasioissa on jatkettu järjestelmällisesti asemakaava-alueiden maanomistajien luovutus- ja korvausvelvollisuuksien selvittämistä, min-kä perusteella yksityisille ja viranomaisille annettiin lausuntoja. Kertomusvuoden aikana perittiin ensimmäiset rakennuslain 75 §:n mukaiset katualuekorvaukset 35 maan-

2. Kiinteistövirasto

omistajalta, korvaussumma oli 147 512 mk.

Katumaa- ja katualuekorvauksista saatiin kaupungille tuloja kertomusvuoden aikana kaikkiaan 322 945 mk. Tähän summaan sisältyi myös aikaisempina vuosina määrättyjä korvauksia.

Lisäksi laadittiin lausuntoja ja karttoja tielautakunnan toimeksiannosta yksityistielain mukaisia toimenpiteitä varten, yhteistoi-

minnassa rakennusviraston katurakennus- ja puhtaanapito-osastojen kanssa katujen puhtaana- ja kunnossapito-osuuksista sekä rakennusviraston katurakennusosaston toimeksiannosta yleiseen käyttöön luovutetuista kaduista sekä niiden varsilla olevista tonteista ja alueista, jota paitsi osasto edusti kaupunkia niissä maistraatin katselmuksissa ja istunnoissa, joissa ko. asioita käsiteltiin.

Kartta-asiat. Karttojen valmistus:

Kantakartat:	M i t t a k a a v a		
	1:500 kpl	1:1000 kpl	1:2000 kpl
uusia lehtiä valmistettu	5	3	6
entisiä uusittu	13	19	24
piirtäen ajan tasalla pidettyjä lehtiä	1 595	—	17 (Vuosaari)
lisäksi aloitettu piirtäminen mittakaavassa 1:500 Vuosaarta koskevan n. 60 lehden osalta.			

Asemakaavan pohjakarttoja valmistettiin 14 kpl (1 850 ha:n alalta) ja asemakaavan pohjakarttaliitteitä 95 kpl (pääasiassa A4-kokoa).

Maanalaisten johtojen yhdistelmäkartta mittakaavassa 1:500:

maanpäälliset laitteet konstruoitu 14 lehdelle
täydennetty johtotiedoilla 3 lehteä
ajan tasalla pidettyjä lehtiä 27 kpl

Lisäksi valmistettiin joukko muita johtokarttoja mittakaavassa 1:200—1:500.

Virastokartta mittakaavassa 1:4000:

nykyinen pidetty ajan tasalla, 44 lehteä
uutta piirretty 24 neljänneslehteä

Kiinteistökartta 1:10000: täydennyspainos 3 950 kpl

Osoitekartta 1:10000: pidetty ajan tasalla 72 lehteä

» 1:18000: edellisestä 6-lehtinen yhdistelmäpienennös, yht. 50 500 kpl:n painos

Opaskartta 1:18000: samoin 2-lehtinen, kaksipuolinen, taitettu, yht. 42 000 kpl:n painos

Osoitekartta 1:4000: samoin 10-lehtinen suurennos keskustasta, yht. 6 000 kpl:n painos

Yleiskartta 1:30000: pidetty ajan tasalla

» 1:75000: edellisen pienennöksestä 1 000 kpl:n painos

Historialliset kartat (Gylden 1838, Hagström 1775): yht. 2 265 kpl:n painos

Karto- ja diagrammeja valmistettu 47 kpl

	Omaan käyttöön kpl	Muille kpl	Yhteensä kpl
Karttajäljennösten valmistus:			
Valo- ja kuultovalokopiot sekä siirtokopiot	31 765	12 106	43 871
Laskutuservo yht. 65 818 mk.			
Muovikopiot	1 227	492	1 719
Valokuvaukset, valokuvakopiot	2 890	1 493	4 383
Laskutuservo yht. 129 112 mk.			

Karttapalvelu:

	kpl	kpl
Erillisiä karttalehtiä myyty	56 583	
näistä opaskarttoja		33 681
keskusta/yleiskarttoja		6 986
Karttakirjoja (Os, Vi, Ki) myyty	734	
Seinäkarttoja valmistettu	227	

Kokonaismyynti (sis. painatusoikeuskorvaukset ja liikevaihtoveron) 153 460 mk.

Tulojen ja menojen yhteenveto. Kertomusvuoden aikana olivat tulot kaupunkimittausosaston vastattavilta tileiltä 3 322 708 mk, josta pääomatuloja 2 828 906 mk ja menot 1 601 221 mk.

Geoteknillinen toimisto

Geoteknillisen toimiston päällikkönä toimivan geoteknillisen asiantuntijan alaisena on toimiston henkilökunnan muodostanut kertomusvuonna 2 geoteknikkoinsinööriä, geologi, toimistoinsinööri, kenttätöypäällikkö, 3 työnjohtajaa, piirtämoesimies, 8—9 piirtäjää, sihteeri, kirjanpitäjä, toimistoapulainen, 2 maalaboranttia, varastonhoitaja ja lähetti, jotka kaikki olivat työsopimussuhteessa. Kairausetiimiä, kairausmiesten ja autonkuljettajien muodostama, työntekijäin työehtosopimuksen alainen kenttähenkilökunta käsitti kertomusvuonna keskimäärin 28 miestä.

Kaupungin kaikkia virastoja ja laitoksia sekä komiteoita ja toimikuntia pohjaraken-

nus- ja kalliorakennuskysymyksissä avustavana suunnittelu- ja asiantuntijaelimenä on toimisto vuoden aikana suorittanut tutkimus- ja erikoissuunnittelutehtäviä 92 eri rakennuskohdetta ja rakennussuunnittelutehtävää varten. Työmäärältään suurimpina voidaan mainita Tapaninkylän, Suutarilan ja Heikinlaakson asemakaavoitettavien alueiden tutkimukset sekä eräät metronsuunnittelutoimiston toimeksiannosta suoritettut rajoitetun metroalueen pohjatutkimukset. Lisäksi toimisto on suorittanut lukuisten ulkopuolisille insinööri-toimistoille annettujen tutkimus- ja suunnittelutöiden ohjelmointia ja teknillistä ylivalvontaa, joista tehtävistä mainittakoon mm. Päijänne-suunnitelmaan liittyvät työt kaupungin kustantamalta osalta. Vaativien pohja- ja kalliorakennuskohteiden työnai-kaista geoteknillistä erikoisvalvontaa on samoin suoritettu lukuisissa kohteissa, joista erityisesti mainittakoon Kyläsaaren puhdistamon vesiaseman oloissamme varsin vaativat ja suurimittaiset paalutustyöt. Varsinaisten toimeksiantojen ohella on aikaisempien vuosien tapaan ja vieläkin lisääntyvässä määrin

muutoinkin avustettu kaupungin suunnittele-
via ja rakennustyötä hoitavia eri organisaa-
tiohaaroja maarakennus-, kalliorakennus- ja
pohjarakennuskysymyksissä antamalla suul-
lisia lausuntoja ja käymällä neuvotteluja lu-
kuisista eri kohteista sekä suorittamalla
yleensäkin kutsuttaessa kaupungin eri raken-
nuskohteissa työmaatarkastuksia ja töiden
erikoisvalvontaa ko. työvaiheiden aikana.
Geoteknillinen asiantuntija on lisäksi ollut
vuoden aikana kuultavana useiden eri komi-
teoiden ja toimikuntien kokouksissa.

Toimiston varsinaiset toimintakustannuk-
set olivat yht. 1 008 368 mk, josta pääosa eli
n. 67 % oli palkkakustannuksia. Tutkimus-
kaluston kunnossapitoon käytettiin toiminta-
kustannuksiin sisältyvänä 120 823 mk, minkä
lisäksi tutkimuskaluston lisähankintoihin
käytettiin 53 585 mk. Toimiston laskutus oli
kertomusvuonna 1 038 794 mk, mikä mer-
kitsi lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna
11.8 %. Tehtävien jakaantuminen eri toi-
meksiantajien kesken ja kustannusten laa-
dullinen jakaantuminen pääpiirteittäin esite-
tään piirroksessa seuraavalla sivulla.

T a l o - o s a s t o

Henkilökunta. Talo-osaston sekä sen kaup-
pahalli-, ulkomyynti- ja toritoiminnan virka-
suhteessa olevan henkilökunnan lukumäärä
oli kertomusvuoden päättyessä 59 (ed. v. 61)
henkilöä. Avoinna olevaa teknillisen toimis-
ton insinöörin virkaa hoidettiin työsopimus-
suhteisena. Lisäksi oli osaston palveluksessa
työsopimussuhteessa talonmiehiä, lämmittä-
jiä, siivoojia, kirvesmiehiä, muurareita ja
muuta työntekijöitä vuoden lopussa yhteensä

374 (372) henkeä. Em. lukuun sisältyvien ns.
virastosiivoojien palkat on kertomusvuonna
ensimmäisen kerran talousarviossa muodolli-
sesti sisällytetty talo-osaston palkkoihin ao.
momenteille aikaisempien numerotilien ase-
mesta.

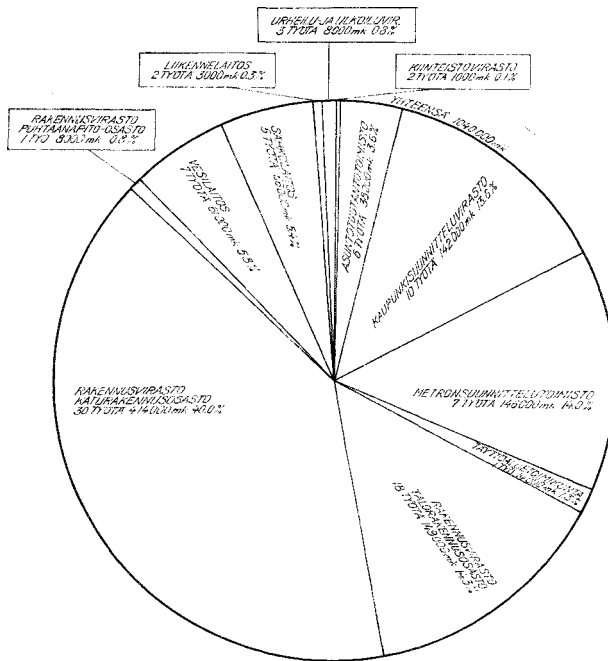
Uudet kiinteistöt. Kertomusvuoden aikana
valmistui Kaupunginteatteri (105 000 m³,
16 488 m²), joka edelleen vuokrattiin Helsin-
gin teatterisäätiölle kiinteistön pääomameno-
ja vastaavasta vuokrasta syyskuusta lähtien.

Talo-osaston hoitoon on vuoden aikana
määrätty myös useita kiinteistöjä, joista mai-
nittakoon mm.: Pengerkatu 32, Aleksis Kiven
katu 40, liikenteen kauko-ohjauskeskus Ner-
vanderin puistossa, Ruoholahdenkatu 5, Mei-
lahti 14, Hämeentie 54—56 ja Lastenkodin-
katu 1.

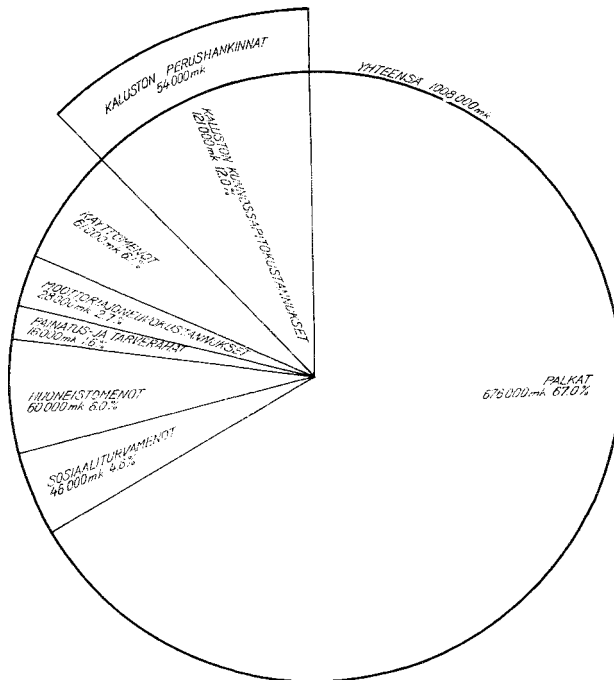
Sanecraustyöt. Kaupungintalo (Pohjoinen
Esplanadikatu 11—13) ja Kluuvin virasto-
talo (Unioninkatu 28), olivat edelleen sanee-
rauksen alaisina viimeksi mainitun sanee-
raustöiden kuitenkin päättyessä v.ien 1967—
1968 vaihteessa.

Perusparannustyöt. Perusparannustöistä
mainittakoon seuraavat: Kulosaarentie 4—6:n
kirjasto-, neuvola- ja kansakoulutilojen muut-
taminen asuinhuonetiloiksi, Kiiskinkatu 9:ssä
olevan tehdasrakennuksen tilojen muuttami-
nen nuorisotoimiston kerhotyöhuonetiloiksi
sekä Kulosaaren kartanon piharakennuksen
lämmitysjärjestelmän liittäminen pääraken-
nukseen.

Kunnostus- ja korjaustyöt. Huomattavim-
mista korjaustöistä mainittakoon mm.: ta-
lossa Mäkelänkatu 86—96 keskuslämmitys-
kattiloiden uusiminen, kunnostus- ja kor-
jaustyöt Yrjönkatu 21:ssä rakennussuunnit-
telujaostoa ja geoteknillistä toimistoa varten
sekä Kauppatorinhallin kokonaiskunnostus.

Tehtävien jakaantuminen eri toimeksiantajien kesken laskituksen mukaan.

Toimintakustannusten laadullinen jakaantuminen.

2. Kiinteistövirasto

Rakennusten korjauksiin käytettiin määrärahoja seuraavasti:

1) Vuosikorjauksiin:

	1967 mk	1966 mk
Talousarviomäärärahoja, talot	2 007 112	1 690 823
» hallit ja kioskit	227 627	54 129
Yhteensä	2 234 739	1 744 952
Siirtomäärärahoja sekä vuoden aikana ao. varoista eri tar- koituksiin myönnettyjä määrärahoja	158 726	306 414
Yhteensä	2 393 465	2 051 366

2) Perusparannusluontoisiin korjauksiin:

Talousarviomäärärahoja pääomamenojen momentilta	122 826	240 897
Siirtomäärärahoja pääomamenojen momenteilta aikaisem- milla vuosilla sekä vuoden aikana myönnettyjä määrä- rahoja ao. varoista	247 893	97 770
Kaikkiaan	2 764 184	2 390 033

Purettu kiinteistöt. Talo-osasto hoiti kertomusvuonna myös monia purkamistehtäviä. Puretuista kiinteistöistä mainittakoon suurimpina rakennukset Mäkitorpantie 19:ssä, Lapinlahdenkatu 4:ssä, Kirkonkyläntie 14:ssä, Ruoholahdenkatu 9:ssä sekä Hernesaaren korttelissa n:o 178 Ilmateollisuus Oy:n käytössä ollut rakennus.

Asuntoasiat. Asumistukea saaneiden lapsiperheiden lukumäärä oli kertomusvuoden lopussa 2 323 (1 964). Talo-osaston hallinnassa oleviin huoneistoihin osoitettiin 147 (104) ruokakuntaa ja kiinteistöyhtiöiden hallinnassa oleviin huoneistoihin 192 (160) eli kaikkiaan 339 (285) ruokakuntaa.

Siivoustoiminta. Kertomusvuonna oli ensimmäisen kerran talo-osaston järjestämän virastosiivouksen kustannukset otettu talo-osaston menoihin ao. momenteille sekä vastaavasti niistä eri virastoille lähetetyt veloitukset talo-osaston tilitysvuokratuloihin.

Talo-osastoon otettiin vuoden aikana lisäksi kaksi siivoustyönjohtajaa, joten siivoojien työn valvontaa voitiin tehostaa. Joka toisena

päivänä tapahtuvan siivouksen kokeilun noudattaminen jatkui entisessä laajuudessaan, myöskin pyrittiin sen asteettaiseen laajentamiseen. Siivoushenkilöstön lukumäärä, joka edellisenä vuonna oli työnjohtajat mukaan luettuina 214, väheni kertomusvuonna kolmella. Siivottava pinta-ala oli vuoden päättyessä yli 2 000 m² suurempi kuin vuoden alussa.

Huoneistojen vuokrat. Asuinhuoneistoja, joista perittiin käteisvuokra, oli vuoden lopussa 2 713 (2 630) sekä liikehuoneistoja ja varastoja 311 (371) eli yht. 3 024 (3 001). Kiinteistölautakunta päätti korottaa 1.2.1967 alkaen talo-osaston hallinnassa olevien asuinhuoneistojen vuokria enintään 10 %. Aravataloissa ja niihin verrattavissa olevissa taloissa korotettiin asuinhuoneistojen vuokria 1.3. alkaen Aravan korkoprosentin nousun johdosta sekä 18.12. alkaen tontille lasketun arvon johdosta.

Mainospaikat. Tulot vakinaisista mainospaikoista olivat 413 922 (356 337) mk ja tilapäisistä mainospaikoista 24 380 (23 040) mk.

Tulojen ja menojen yhdistelmä.

Talo-osasto:

Tulot			
	1967 mk	1966 mk	
Käteisvuokrat	6 324 232	5 839 833	
Tilitysvuokrat, ilman vir.siiv.	10 970 186	9 309 199	
Tilitysvuokrat, virastosiivous	2 118 284	—	
Muut tulot	44 974	20 646	
Yhteensä	19 457 676	15 169 678	

Menot			
Kunnossapito-, käyttö- ja yleismenot (ml. virastosiivous) ...	8 876 887	6 606 775	
Kiinteän käyttöomaisuuden korot ja poistot	8 243 150	6 444 255	
Yhteensä	17 120 037	13 051 030	

Tulojen ja menojen erotus +2 337 639 +2 118 648

Kauppahalli-, ulkomyynti- ja toritoiminta:

Tulot			
	1967 mk	1966 mk	
Vuokrat kauppahalleista, kioskeista ja toripaikoista:			
hallit	474 100	488 815	
kioskit	169 454	162 762	
toripaikat	221 489	211 686	
Myyntipaikkojen vuokrat ja maksut erilaisista myynti- luvista	839 262	802 573	
Tilitysvuokrat	6 504	6 504	
Yhteensä	1 710 809	1 672 340	

Menot			
Kunnossapito-, käyttö- ja yleismenot	532 124	332 583	
Kiinteän käyttöomaisuuden korot ja poistot	83 502	85 330	
Yhteensä	615 626	417 913	

Tulojen ja menojen erotus +1 095 183 +1 254 427

Asuntotuotantotoimisto

Asuntotuotantotoimisto hoiti toiminta-ohjeidensa mukaisesti asuntotuotantokomitean ja sen teknillisen jaoston sekä työmaatoimikuntien toimistotehtävät sekä lisäksi ne tehtävät, jotka kaupunginhallitus tai kiinteistövirasto erikseen määräsi sen suoritettaviksi.

Henkilökunta oli työsopimussuhteessa. Palkat maksettiin kaupunginhallituksen asuntotuotantokomitean käyttöön myöntämistä asuntorakennusmäärärahoista ja palkkakustannukset sisällytettiin asuntotuotantokomitean vahvistamia jakoperusteita noudattaen rakennusohjelmien hankintakustannuksiin. Toimiston henkilökunnan muodostivat toimistopäällikkö, rakennuspäällikkö, toimistoinsinööri, toimistokamreeri, toimistos sihteeri, 2 toimistorakennusmestaria, 2 kiinteistöyhtiöiden rakennusteknillisten töiden tarkastajaa, 5 työmaavalvojaa, kanslisti, 2 pikakirjoittajaa, 2 toimistoapulaista sekä toimistoharjoittelija.

Asuntotuotantokomitean toiminnasta laaditussa selostuksessa on lueteltu ne v:n 1967 aikana valmistuneet, keskeneräisiksi jääneet tai suunnitteluvaiheessa olleet rakennusohjelmat, joiden toimisto- ja työmaa-asoiden hoidosta asuntotuotantotoimisto komitean päätösten perusteella huolehti.

Kaupunginhallitus oli 14.2.1967 päättänyt myöntää v:n 1966—1967 rakennusohjelmien kaupungin merkitsemien osakkeiden rahoitukseen asuntorakennusmäärärahoja yht. 1 887 200 mk sekä lainojen rahoitukseen 15 948 826 mk. Raha- ja vakuutuslaitokset olivat myöntäneet vastaavien rakennusohjelmien rahoitusta varten ensisijaista luottoa 5 500 000 mk ja antaneet niistä asuntohallituksen lomakkeelle laaditut sitoumukset. Raha- ja vakuutuslaitoksilta tarvittavasta luotosta jäi vielä avoimeksi 6 305 000 mk ja sen hankkiminen siirtyi seuraavaan vuoteen.

Kaupunginhallituksen valtuuttamana asuntotuotantotoimisto laati komitean puo-

lesta Kontulankaari 5, Kontulankaari 8 ja Johtokivenkuja 1 nimisten kiinteistöosakeyhtiöiden hankintakustannusten rahoitusta varten asuntorakennustoiminnan tukemiseen varatuista määrärahoista myönnettyjen lainojen primäärilaina I:n ja II:n osalta lopulliset velkakirjat. Kiinteistö-oy Sunilantie 9:n vastaavista lainoista laadittiin väliaikaiset velkakirjat, koska tontin asemakaavaa ei vielä ollut vahvistettu.

Kertomusvuoden aikana merkittiin diaariin asuntotuotantokomitealle ja -toimistolle saapuneita kirjeitä yht. 2 602. Kirjeitä lähetettiin 516. Komitean pöytäkirjojen lukumäärä oli 34, sen teknillisen jaoston 23 sekä työmaakokousten pöytäkirjojen määrä 170. Laskuja maksettiin rahatoimiston välityksellä maksuosoitusluetteloiden mukaan yht. 1 741.

Yhteen veto menoista ja tuloista

Varsinaisia menoja varten kiinteistölautakunnan käytettäväksi oli talousarvioon merkitty 28 715 973 mk. Lisäksi myönnettiin lisämäärärahoja tai ylitysoikeuksia 1 556 052 mk, joten määrärahoja oli käytettävissä kaikkiaan 30 272 025 mk. Tilien mukaan käytettiin kaikkiaan 29 206 972 mk, joten säästö oli 1 065 053 mk.

Varsinaisia tuloja oli kertomusvuonna talousarvioon merkitty 38 592 623 mk. Tilien mukaan nousivat tulot 40 422 351 mk:aan.

Pääomatuloja olivat tonttien ja maa-alueiden sekä entisen Ryttylän koulukodin kiinteistöjen myynnistä sekä maanhankintalain tarkoituksiin myydyistä alueista saadut tulot ja korvaukset katumaasta sekä kadun ja viemärin rakentamiskustannuksista.

Talousarvioon oli merkitty kiinteistölautakunnan osalta pääomatuloja kaikkiaan 564 060 mk, josta summasta 500 000 mk oli

arvioitu saatavan maa-alueiden myynnistä. Tuloja kertyi kertomusvuonna 4 456 928 mk, josta summasta tonttien ja maa-alueiden myynnistä 4 224 388 mk. Sekalaisissa pääomatuloissa oli merkitty 2 530 000 mk kertyväksi korvauksena katumaasta sekä kadun ja viemärin rakennuskustannuksista. Tuloja kertyi kertomusvuonna 2 946 839 mk.

P ä ä o m a m e n o t. Kaupunginvaltuuston käytettäväksi kiinteistöjen ostoja varten sekä kiinteistölautakunnan käytettäväksi pieneköjen kiinteistöjen ostoja varten oli merkitty yht. 9 050 000 mk sekä muita pääomamenoja varten 192 700 mk. Tilien mukaan käytettiin kiinteistöjen ostoihin yht. 7 037 552 mk ja muihin pääomamenoihin 160 068 mk.